

EM 2015/64
17. november 2015
Ane Hansen

Forslag til forespørgselsdebat om: Hvordan kan vi sikre, at vi får mest muligt for de penge, der er afsat til boligformål

(Medlem af Inatsisartut, Anthon Frederiksen, Partii Naleraq).

Inuit Ataqatigiit har følgende bemærkninger til dette interessante forslag til forespørgselsdebat om boligmæssige spørgsmål.

Alle kan nok blive enige om at det bør være en målsætning, at alle borgere i Grønland bør have adgang til en tidssvarende og moderne bolig og at så mange som muligt bør eje egen bolig.

Målet bør være at alle skaffes boliger som er rare at bebo og som er tidssvarende. Mange borgere som muligt bør kunne boligforsyne sig selv og få egen bolig, mens det offentlige bør sikre udlejningsboliger til de uddannelsessøgende, de ældre samt til samfundets svageste.

Da vi sad med regeringsansvaret som Naalakkersuisut for nogle år siden fik vi udarbejdet en ganske omfattende udredning af de skatte- og velfærdsmæssige spørgsmål i det grønlandske samfund. I den store betænkning som udkom i 2011 var et af budskaberne, at der på boligområdet var opbygget et uigennemsigtigt og meget lidt gennemskueligt tilskudssystem. Der blev bl.a. peget på at det offentliges boligtilskudsordninger var uklare og meget lidt forståelige. Ud af et årligt tilskudsbeløb fra det offentlige på omkring 440-475 mio. kr. til boligområdet blev en meget lille del, svarende til en 1/4 anvendt som boligtilskud til de mindste indkomstgrupper i samfundet.

Bl.a. blev der også peget på, at størsteparten af disse boligtilskud havnede hos de indkomstgrupper i samfundet som i forvejen kunne boligforsyne sig selv med banklån og som oveni også fik favorable skattebegunstigelser.

Det blev også påvist at der blandt folk som fik adgang til det offentliges 20/20/60 boligfinansieringsordning, var en del som havde så stor en indtægt at de selv kunne finansiere deres boligkøb med banklån. De fik derudover mulighed for et favorabelt skattefradrag.

Selvom knapheden på boliger er aftaget en smule hér i de senere år er der fortsat stor boligmangel, særligt i de større byer som hér i Nuuk. Det skal endvidere bemærkes, at der også peges på en manglende opgørelse samt fortegnelse over ejerskabsforholdene for de forskellige lejligheder og huse. Det bør der være styr på fremover, da det er vigtigt med en klar og entydig optegnelse over hvem som ejer hele boligmassen.

Vi mener fra Inuit Ataqatigiit helt klart, at offentlige tilskudsmidler til boliger primært bør komme de mest trængende til gavn. De højeste indkomstgrupper har i

forvejen adgang til bankfinansiering af deres boliger.

Den offentlige boligmasse; enfamiliehusene og lejlighederne rundt omkring er alt for nedslidte og den løbende vedligeholdelse er meget mangelfuld, med urimelige huslejepriser til følge. Der bør være en løbende vedligeholdelse og opfølgning.

Tilsyn med nybyggeri bør også klart forbedres, da der i dag er alt for meget byggesjusk til stor gene for beboerne og som også kan være sundhedsskadelige.

Set i forhold til de eksisterende boligtilskudsordninger er det i dag kun muligt med en lovmedholdeligt boligsikringsordning til lejeboliger. Varmeudgifterne er dog den del af en boligudgift som stiger mest i disse år, uden at der består en mulighed for et tilskud hertil. Det bør Naalakkersuisut se nærmere på.

Det bør være et klart mål, at så mange borgere som overhovedet muligt kan boligforsyne sig selv med egen bolig. Det er jo sådan at det at eje en ting af værdi, er med til at højne en større ansvarlighed og en større lyst til at forbedre egen bolig.

Nye boligtyper og måder at bygge på bør udvikles i bygderne og bygdebefolkningen bør have primær adgang til køb af huse i bygderne. Der er også brug for en løbende overvågning af boligsituationen i de bygder med gode produktionsfaciliteter og udvikling, da mangel på boliger kan resultere i produktionsstop på grund af mangel på arbejdskraft.

Med disse bemærkninger skal vi således takke medlem af Inatsisartut Anthon Frederiksen fra Partii Naleraq for at han rejser denne forespørgselsdebat, idet vi også kan meddele at vi bakker op om forslaget til Inatsisartut-udtalelsen.